

LANDGOED
DE BOSSENHOEVE

Pension Informatie

2025

INHOUD

<u>Doel en regels</u>	<u>3</u>
<u>Openingstijden</u>	<u>4</u>
<u>Vaccinatiebeleid</u>	<u>5</u>
<u>Ontwormingsbeleid</u>	<u>5</u>
<u>Basisbehoeften</u>	<u>6</u>
<u>Voermanagement</u>	<u>7</u>
<u>Hoefijzers</u>	<u>8</u>
<u>Gemengde groepen</u>	<u>8</u>
<u>Leeftijden</u>	<u>9</u>
<u>Vaccineren verdieping</u>	<u>10</u>
<u>Ontwormen verdieping</u>	<u>12</u>

DOEL EN REGELS

Het doel van Landgoed de Bossenhoeve is een natuurinclusieve groepshuisvesting voor paarden creëren doormiddel van een gezonde, diervriendelijke en ecologisch verantwoorde leefomgeving. Dit combineert het welzijn van de paarden met een duurzame omgang met de natuur.

Huisregels

- Voor een ieder die Landgoed De Bossenhoeve betreedt, gelden onze algemene huisregels.
- Het betreden van het terrein van Landgoed De Bossenhoeve geschiedt op eigen risico. Landgoed De Bossenhoeve sluit uitdrukkelijk aansprakelijkheid uit voor het ontstaan en de gevolgen van ongevallen, alsmede de aansprakelijkheid als gevolg van verlies, diefstal of beschadiging van goederen waarbij deelnemers, medewerkers, paarden of materialen betrokken zijn.
- Het is niet toegestaan om glaswerk, blik, drugs, welke vorm van wapens dan ook, aanstootgevende voorwerpen, kleding met discriminerende en/of provocerende teksten en/of uitingen mee te brengen naar de locatie.
- Honden zijn op het gehele terrein niet toegestaan.
- Op en afzadelen dien je te doen bij je eigen trailer/vrachtwagen.
- Ruiters te paard dienen te allen tijde, op het gehele terrein een cap te dragen. Voor het gebruik van het eventing terrein is het dragen van een goedgekeurde (minimaal level 3) bodyprotector verplicht.
- Gelieve de mest van je paard op het gehele terrein zelf op te ruimen in de daarvoor bestemde bakken.
- Gelieve je paard niet aan de bakranden/omheiningen laten bijten.
- Zoveel mogelijk de verharde paden/looproutes volgen om bij je bestemming te komen.
- Het is niet toegestaan de pistes onnodig te doorkruisen.
- Het is niet toegestaan om zonder toestemming de stallen te betreden.
- Roken is enkel toegestaan op de parkeerplaats.
- Open vuur en/of barbecues zijn op het gehele terrein verboden.
- Het is verboden afval achter te laten op het terrein.
- Als het dierenwelzijn in gedrang komt heeft het management van Landgoed De Bossenhoeve het recht om de betrokkenen toegang tot de gehele accommodatie in te trekken.
- Gelieve de parkeerinstructies op te volgen. Parkeren van personenauto's op de Parkeerplaats aan de voorzijde, parkeren trailers en vrachtwagens op de parkeerplaats aan de achterzijde. Graag zover mogelijk achteraan op de verharding parkeren. Als er nog meer bezoekers komen, heeft iedereen voldoende parkeerruimte.
- Alle aanwezigen dienen te allen tijde met respect ten worden bejegend.
- Op de locatie kunnen opnames gemaakt worden. Bezoekers en deelnemers geven bij binnenkomst stilzwijgend toestemming aan Landgoed De Bossenhoeve om deze opnames te verveelvoudigen, openbaar te maken en/of te gebruiken voor promotionele doeleinden.

Regels in de rijbaan

- In- en uitrijden: Houd de ander op de hoogte voor het betreden of verlaten van de rijbaan.
- Rechts houden: Net als in het verkeer geldt: ruiters rijden aan de rechterkant van de rijbaan bij tegenliggend verkeer.
- Stap wijkt voor draf en galop: Ruiters in stap houden zich aan de binnenkant van de rijbaan, zodat snellere gangen de hoefslag kunnen gebruiken.
- Voorrang bij overgangen: Een ruiter die overgaat naar een snellere gang, moet opletten en anderen niet hinderen.
- Longeren en werken in vrijheid: Dit mag als de rijbaan niet druk is en anderen er geen hinder van ondervinden.
- Gebruik van hindernissen: Zelf opbouwen van hindernissen mag en moet na gebruik worden opgeruimd.
- Telefoon gebruik: Telefoneren in de rijbaan is niet toegestaan, dit om afleiding en ongelukken te voorkomen.

Regels in verkeer

- Rijden op de rijbaan of ruiterspaden: Ruiters mogen niet op het trottoir of fietspad rijden, behalve als er een ruiterspad is.
- Verlichting verplicht in het donker: Ruiters moeten in het donker een wit of geel licht aan de voorkant en een rood licht aan de achterkant dragen.
- Minimumleeftijd voor ruiters in het verkeer: Kinderen jonger dan 12 jaar mogen alleen onder begeleiding van een volwassene met een paard aan het verkeer deelnemen.

Overige regels

- Lessen en instructie: Externe instructeurs zijn alleen toegestaan na overleg met de stalhouder.
- Trailer parkeren: Trailers mogen alleen op de daarvoor bestemde plaatsen worden geparkeerd.
- Noodgevallen: In geval van brand, letsel of noodsituaties direct de stalhouder of hulpdiensten waarschuwen.

OPENINGSTIJDEN

Maandag Zondag	09:00 uur	21:00 uur
---------------------	-----------	-----------

VACCINATIEBELEID

Landgoed de Bossenhoeve hanteert een strikt vaccinatiebeleid ter bescherming van de gezondheid van alle paarden op het terrein. Aangezien er 57 paarden in twee groepen samenleven en regelmatig externe paarden aanwezig zijn tijdens wedstrijden en evenementen, is een zorgvuldig vaccinatieschema essentieel.

Verplicht

Influenza	6 maanden
Rhinopneumonie (EHV-4)	6 maanden
Droes	12 maanden
Tetanus	2-3 jaar

Vaccinatie planning

Februari	Influenza Tetanus Rhinopneumonie (EHV-4)
April	Droes
Augustus	Influenza Rhinopneumonie (EHV-4)

ONTWORMINGSBELEID

Bij Landgoed de Bossenhoeve hechten wij veel waarden aan de gezondheid van de paarden. Daarom is er 3 keer per jaar mestonderzoek. Standaard ontwormen we na de eerste nachtvorst tegen lintworm en horzellarven. De kosten zijn voor eigen rekening. Dit komt op de maandelijkse factuur te staan. U mag zelf het ontwormingsmiddel geven of aangeven als u dat liever door ons laat doen.

Mestonderzoek planning

Voorjaar	februari maart	1ste mestonderzoek
Zomer	mei juni	2de mestonderzoek
Najaar	augustus september	3de mestonderzoek
Winter	oktober november	Standaard ontwormen

6 BASISBEHOEFTE

De basisbehoeften van paarden kunnen worden onderverdeeld in verschillende categorieën die bijdragen aan hun welzijn en gezondheid. Hier zijn de belangrijkste:

1 | Voeding

- Ruwvoer: Hooi of gras is essentieel en moet de basis vormen van het dieet (min. 1,5-2% van hun lichaamsgewicht per dag).
- Water: Schoon en vers water moet altijd beschikbaar zijn.
- Mineralen & vitamines: Eventueel via een liksteen of supplementen, afhankelijk van het dieet.

2 | Huisvesting & Beschutting

- Vrije beweging: Paarden zijn bewegingsdieren en hebben voldoende ruimte nodig.
- Bescherming tegen weersomstandigheden: Schaduw en schuilmogelijkheden tegen regen, wind en extreme temperaturen.
- Schone, droge ligplek: Goede bodembedekking voorkomt blessures en ondersteunt het welzijn.

3 | Sociaal contact

- Paarden zijn kuddedieren en hebben sociaal contact met soortgenoten nodig om stress en eenzaamheid te voorkomen.

4 | Beweging & Mentale stimulatie

- Dagelijkse beweging is essentieel voor de fysieke en mentale gezondheid.
- Afwisseling in training en omgeving houdt paarden mentaal gezond.

5 | Gezondheidszorg

- Hoefverzorging: Regelmatig bekappen.
- Vaccinaties en ontworming: Afgestemd op de situatie en risico's.
- Gebitscontrole: Minimaal een jaarlijkse controle door een paardentandarts voorkomt problemen.

6 | Veiligheid & Comfort

- Een veilige omgeving zonder gevaarlijke objecten.
- Goed passend en comfortabel harnachement om blessures te voorkomen.

VOERMANAGEMENT

Voermanagement voor paarden die in een groep leven vereist een doordachte aanpak om competitie, stress en gezondheidsproblemen te minimaliseren. Hier zijn de belangrijkste principes:

Ruwvoer – 24/7 beschikbaar

Paarden hebben constant ruwvoer nodig voor een gezonde spijsvertering. Daarom bieden wij de hele dag hooi aan via slowfeeders en creëren we meerdere voerplekken om de rust te bewaren.

Omdat wij getest onverpakt hooi voeren, delen we de hooianalyses met onze pensionklanten. Op deze manier weet je wat je paard binnen krijgt en kan je eventueel bijvoeren (suppleren) waar nodig. Landgoed de Bossenhoeve heeft weidehooi als basis en wilt deze in de toekomst uitbreiden met kruidenhooi, luzerne- en timothee-hooi.

Type hooi	Geschikt voor	Kenmerken	Voordelen
Weidehooi	Alle leeftijden & recreatiepaarden	Meer vezels en minder eiwit	Goed voor darmgezondheid
	Jonge paarden & sportpaarden	Rijk aan eiwit en energie	Ondersteunt spieropbouw en groei
Kruidenhooi	Senioren & recreatiepaarden	Rijk aan micronutriënten	Ondersteunt de algemene gezondheid
Luzerne-hooi	Jonge paarden & senioren & sportpaarden	Hoog eiwit- en calciumgehalte	Ondersteunt spieropbouw en oudere paarden
Timothee-hooi	Alle leeftijden & sobere rassen	Laag in suikers & hoog in vezels	Geschikt voor paarden met insulineresistentie

Weide

De paarden op Landgoed de Bossenhoeve staan, in het begin, op een ruime grastrack. Daarnaast worden er weides gecreëerd om variatie in begrazing en rustperiodes mogelijk te maken.

Suppleren

Suppleer je paard op maat. Haal je paard uit de groep als je hem eten wilt geven. Zo behoud je rust in de groep.

Water & mineralen

Uw paard heeft dag en nacht vers drinkwater en overdag likstenen op verschillende plekken.

HOEFIJZERS

Het houden van paarden met hoefijzers in een groepshuisvesting brengt specifieke veiligheidsrisico's met zich mee. Hoefijzers kunnen bij onderlinge interacties leiden tot ernstigere verwondingen bij andere paarden. Om deze reden is het niet toegestaan om het paard ijzers te laten dragen.

Mocht het paard om medische redenen ijzers nodig hebben dan is dat bespreekbaar.

GEMENGDE GROEPEN

Groepshuisvesting biedt paarden de mogelijkheid om natuurlijk sociaal gedrag te vertonen, wat hun welzijn ten goede komt. In landen zoals Zweden, Denemarken en Zwitserland is deze vorm van huisvesting zelfs verplicht voor jonge paarden. Echter, het implementeren van groepshuisvesting vereist zorgvuldig management om agressie en verwondingen te minimaliseren. Het is essentieel om factoren zoals groepsgrootte, samenstelling en voldoende ruimte in acht te nemen om een harmonieuze kudde te bevorderen.

Er is wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het sociale gedrag van paarden, waaronder de interacties tussen merries en ruinen in groepen. Hoewel er geen specifiek grootschalig onderzoek bekend is dat uitsluitend gericht is op deze combinatie, zijn er meerdere studies die aspecten van groepsdynamiek en sociaal gedrag bij paarden behandelen.

Belangrijke bevindingen uit onderzoek zijn:

- **Natuurlijk gedrag als uitgangspunt** | In het wild leven paarden vaak in harems (één hengst met meerdere merries) of in vrijgezellenkuddes (voornamelijk ruinen of jonge hengsten). Het mengen van geslachten komt daar minder vaak voor, maar in gedomesticeerde situaties is dit heel gebruikelijk.
- **Rollen binnen de kudde** | Gedomesticeerde merries en ruinen kunnen samen in een groep gehouden worden en tonen vaak vergelijkbare sociale hiërarchieën als in een natuurlijke kudde. Merries hebben soms de neiging om dominanter te zijn, terwijl ruinen meer tolerant gedrag kunnen vertonen.
- **Potentiële uitdagingen**
  - Merries kunnen gevoelig reageren op hormonale schommelingen, vooral tijdens de bronst.
  - Sommige ruinen kunnen hengstengedrag vertonen, wat kan leiden tot spanning.
  - Individuele verschillen in karakter en eerdere ervaringen spelen een grote rol.
- **Praktische toepassingen** | Onderzoek suggereert dat factoren zoals beschikbare ruimte, voedselaanbod en groepsgrootte belangrijker zijn dan de geslachtscombinatie. Bij voldoende ruimte en een goede introductieperiode functioneren gemengde groepen meestal goed. Daarop speelt Landgoed de Bossenhoeve in.

LEEFTIJDEN

Een gemengde leeftijdsopbouw in paardengroepen heeft over het algemeen positieve effecten op het sociale welzijn en de stabiliteit van de kudde. Hier zijn een paar belangrijke aspecten op basis van onderzoek en praktijkervaring.

Voordelen van een groep met verschillende leeftijden:

- **Natuurlijke sociale structuur**
  - In het wild leven paarden in gemengde leeftijdsgroepen, waarbij oudere paarden vaak een leidende en opvoedende rol spelen.
  - Jonge paarden leren sociale vaardigheden van oudere, ervaren paarden, wat belangrijk is voor hun gedragsontwikkeling.
- **Vermindering van conflicten**
  - Een gevarieerde leeftijdsgroep kan de sociale hiërarchie stabiliseren. Oudere paarden zijn vaak rustiger en kunnen jongere corrigeren zonder agressie.
  - Jonge paarden kunnen hun speelse energie kwijt bij leeftijdsgenoten, waardoor ze minder opdringerig worden naar oudere of meer introverte paarden.
- **Mentale en fysieke ontwikkeling**
  - Veulens en jonge paarden ontwikkelen zich beter in een groep met oudere paarden omdat ze gedragsregels leren en sociaal gedrag kopiëren.
  - Oudere paarden blijven actiever doordat ze meer interactie hebben met de jongeren.

Mogelijke uitdagingen:

- **Kwetsbaarheid van oudere paarden** | Senioren kunnen moeite hebben met de dynamiek van speelse jonge paarden en moeten de mogelijkheid krijgen om zich terug te trekken.
- **Voeding en management** | Jongere en oudere paarden hebben vaak verschillende voedingsbehoeften, wat extra aandacht vraagt bij het voeren.
- **Individuele compatibiliteit** | Niet elk paard is geschikt om in een gevarieerde leeftijdsgroep te leven. Sommige oudere paarden kunnen ongeduldig zijn met jonge dieren, terwijl andere juist een zorgzame rol aannemen.

VACCINEREN VERDIEPING

Het vaccineerbeleid voor paarden die in een groep of kudde staan, hangt af van verschillende factoren, zoals de locatie, het doel van de paardenhouderij, de gezondheidsstatus van de paarden en de regelgeving van overheidsinstanties of paardensportorganisaties. Hieronder de belangrijkste richtlijnen:

1. Basisvaccinaties (meest aanbevolen en soms verplicht)

Influenza (griep)

Vaak verplicht voor paarden die deelnemen aan wedstrijden of evenementen. Groepshuisvesting verhoogt het risico op verspreiding.

Tetanus

Sterk aanbevolen, omdat tetanus vaak fataal is en paarden hier gevoelig voor zijn.

- Startschema (voor ongevaccineerde paarden):
  - Eerste vaccinatie
  - Tweede vaccinatie: 4-6 weken na de eerste
  - Derde vaccinatie: 5-6 maanden na de tweede
- Onderhoudsschema:
  - Influenza: Elke 6 maanden (verplicht voor wedstrijdpaarden volgens KNHS)
  - Tetanus: Elke 2-3 jaar (bij voorkeur combineren met influenza)

2. Aanvullende vaccinaties (afhankelijk van situatie)

Rhinopneumonie (EHV-1 & EHV-4)

Belangrijk bij drachtige merries en sportpaarden, vooral als er veel contact is met andere paarden.

- Voor alle paarden in kuddeverband wordt geadviseerd:
  - Eerste vaccinatie
  - Herhaling na 4-6 weken
  - Daarna elk half jaar (februari & augustus)

West-Nijlvirus

Geadviseerd in gebieden met veel muggen en risico op besmetting.

- Eerste vaccinatie
- Herhaling na 3-5 weken
- Jaarlijkse herhaling (voorjaar, vóór het muggenseizoen)

Droes

Overwogen in stallen/kuddes waar droes vaker voorkomt.

- Eerste vaccinatie
- Herhaling na 3 weken
- Jaarlijkse herhaling (bij voorkeur in de winter of vroege lente)

VACCINEREN VERDIEPING

Rabiës

Belangrijk in gebieden waar rabiës een risico vormt.

- Jaarlijkse vaccinatie

3. Specifieke overwegingen voor paarden in kuddeverband

Gecoördineerd vaccinatiebeleid

Alle paarden in de kudde dienen dezelfde vaccinaties op hetzelfde moment te krijgen om groepsimmunitet te bereiken.

Nieuwe paarden in quarantaine

Voordat een nieuw paard wordt geïntroduceerd in de groep, wordt vaak geadviseerd om een gezondheidscheck te doen en vaccinatiestatus te controleren.

Regelmatige gezondheidscontroles

Naast vaccinatie is monitoring belangrijk om ziektes vroegtijdig te detecteren.

Regels en verplichtingen

- De KNHS (Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie) verplicht influenza-vaccinatie voor wedstrijdpaarden.
- Sommige pensionstallen en manegebedrijven stellen vaccinaties verplicht om besmettingen te voorkomen.

ONTWORMEN VERDIEPING

Het is belangrijk om de paarden gezond te houden en worminfecties te voorkomen. Dit doe je door alleen te ontwormen wanneer het echt nodig is, op basis van mestonderzoek.

Door alleen te ontwormen wanneer het nodig is, beschermen we de paarden tegen te veel medicijngebruik en zorgen we ervoor dat wormen geen resistentie ontwikkelen. Ook is het beter voor het milieu.

- **Mestonderzoek** | Laat regelmatig mestonderzoek doen. Dit helpt te bepalen of er wormen zijn en je moet ontwormen. Het is verstandig om vier keer per jaar, voor de volwassen paarden, en vaker voor jonge paarden (om de 6-8 weken) dit te doen.
- **Wanneer ontwormen?** | Als het mestonderzoek laat zien dat een paard wormen heeft. Ontworm niet zomaar, alleen als het echt nodig is.
- **Mestbeheer** | We verwijderen elke dag de mest buiten en uit de (schuil)stallen.
- **Speciale aandacht**
  - **Nieuwkomers** | Het liefste de paarden die nieuw bij ons komen, testen op wormen voordat ze de andere paarden ontmoeten.
  - **Jonge paarden** (<3 jaar) | Vaker mestonderzoek en preventief ontwormen. Veulens en jonge paarden hebben minder weerstand en zijn gevoeliger voor spoelwormen en rode bloedwormen.
  - **Oudere paarden** | Bij paarden die wat ouder zijn is het verstandig om de mest vaker te controleren. Oudere paarden hebben soms een verminderde weerstand en kunnen meer last krijgen van worminfecties.